

IR-RABA' SENA

IL-MALTI

IL-HIN: Saghtejn

L-Isem : _____

Il-Klassi : _____

L-ISTRUZZJONIJIET LILL-ISTUDENTI:

1. Wieġeb il-mistoqsijiet kollha kif mitlub/a.
2. Ortografija, punteggjatura, sintassi, ideat u preżentazzjoni tajbin jgħinuk biex tikseb riżultati aħjar.

GĦALL-UŻU TAL-GĦALLIEMA:

L-ISKEMA TAL-MARKI

Il-Mistoqsija	A	B	Ċ	D	E	F	Ġ	Total
Il-Marki	10	20	4	8	8	30	20	100
Il-Marki tal-istudent/a								

KUMMENTI

SILTA GHALL-ISTHARRIĠ

Aqra sewwa din is-silta u wara wieġeb il-mistoqsijiet dwarha:

Wisq aktar minn għar!

L-għerien joħolqu ċerta ġibda partikolari fil-bniedem. Forsi minħabba li fl-ewwel snin bikrin tiegħu dawn offrewlu kenn, filwaqt li hitanhom servew bħala tila primittiva għall-espressjoni tal-eqdem artisti. Jista' jkun ukoll minħabba li fil-qalba mudlama tagħhom, l-għerien jagħtu lok għal kull xorta ta' holm u legġendi fejn il-bniedem jista' jimrah u joħloq mostri waħxin, kreaturi strambi, annimali feroċi, draguni fantastiċi, shahar potenti, friefet il-lejl li jixorbu demm in-nies u l-lista ma tispicċa qatt. Fl-istess hin huwa interessanti wkoll li saħansitra l-Bambin Ġesù għażel li jitwieled f'għar u allura hawnhekk l-atmosfera ta' dawn il-postijiet tinbidel f'waħda helwa, solenni u qaddisa, għalkemm fqira. (*par.1*)

Issa li beda Diċembru, ma teħodhiex bi kbira hekk kif tibda tara numru konsiderevoli ta' mudelli żgħar t'għerien iżejnu hafna mid-djar tal-Maltin, kull wieħed mirqum bl-istil partikolari tiegħu, imma kollha jhaddnu dik l-istatwetta ċkejna tat-tarbija divina. Madankollu, żgur li qatt ma bsart li anke f'25 pied taht l-art, fis-silenzju antik tal-Għar Ta' Xerri, kelli nsib ukoll ix-xbieha tat-tfajjel ċkejken jitwennes mill-ġmiel tal-istalaktiti u l-istalagmiti tal-post. (*par.2*)

Żort bosta għerien f'diversi pajjiżi u kollha kellhom dik ix-xi haġa partikolari tagħhom: uhud kienu kbar hafna, tant li biex dorniehom irkibna tren, f'oħrajn kellna nikru l-ġġieget tal-post għax il-kesha kienet ixxoqq il-għadam, filwaqt li f'numru żgħir hafna kien hemm ukoll taħżiziet primittivi mal-hitin. Did-darba fil-ġżira t'Għawdex, fix-Xagħra, għand Ta' Xerri, sibt għar relattivament imdaqas u li jista' jitqies bħala teżor ġeoloġiku. Imma nistqarr li l-aktar li laqatni f'dan il-post kien dak is-sens ta' merħba fil-familja, hekk kif numru ta' familjari minn Ta' Xerri, fosthom Mananni, Vicky, Joanne, u Joseph, ġew jiltaqgħu miegħi biex jirrakkontawli dwar is-sejba storika ta' dan l-għar. (*par.3*)

(Silta minn kitba ta' Fiona Vella li dehret f'*It-Torċa* tal-4 ta' Diċembru 2011)

A. FEHIM IT-TEST

(10 marki)

1. Agħti isem ieħor lil din is-silta.

(marka)

2. Ikteb raġuni wahda għala l-għerien johlqu ċerta ġibda fil-bniedem. (marka)
-
3. Għaliex l-atmosfera tal-għerien tinbidel f'wahda helwa, solenni u qaddisa, għalkemm fqira? (marka)
-
4. F'Diċembru x'tibda tara f'xi djar Maltin? (marka)
-
5. X'qatt ma basret l-awtriċi tas-silta? (marka)
-
6. X'rat l-awtriċi f'xi għerien li żaret? (marka)
-
7. Xi trid tgħid l-awtriċi bil-frazi *teżor ġeologiku*? (marka)
-
8. Tahseb li l-mawra fl-għar Ta' Xerri ġewwa x-Xaghra kienet wahda pjaċevoli? Xi jġieghlek tahseb hekk? (3 marki)
-
-

B. GĦARFIEN IL-LINGWA

(20 marka)

GRAMMATIKA / MORFOLOĠIJA

1. Sib it-tajba billi tagħmel sinjal taħtha. (3 marki)
- i. **Issa** hi kongunzjoni ta' (a) raġuni (b) kundizzjoni (ċ) żmien
- ii. Il-kongunzjoni **Imbagħad** hi (a) magħquda (b) magħżula (ċ) frazi
- iii. Il-kongunzjoni **Meta** hi (a) magħquda (b) magħżula (ċ) frazi

2. Imla b' **avverbju** skont kif mitlub fil-parentesi. (3 marki)
- Jekk ma jinqala' xejn _____ mmur mixja. (TAŻ-ŻMIEN)
 - _____ tixtieqni nigi miegħek? (TAL-MISTOQSIJA)
 - Fis-sajf il-Maltin u l-Ghawdxin iħobbu joqogħdu _____. (TAL-POST)
3. Imla l-vojt b'kelma mnissla mill-kliem tal-ġenb. (2 marki)
- Il-film li rajt kellu storja _____. **interest**
 - "Oħroġ 'il barra _____." **immedjat**
4. Agħti z-zokk morfemiku ta': i. **edukazzjoni** _____ (2 marki)
- ii. **ċċentra** _____
5. Immarka jekk il-verbi fis-sentenzi humiex **Transittivi** jew **Intransittivi**. (2 marki)
- Manwel **kiteb** ittra lill-Prim Ministru. _____
 - Anna tant kienet għajjiena li **raqdet** fuq is-siġġu. _____

ANALIŻI TESTWALI

6. *L-għerien joħolqu ċerta ġibda partikolari fil-bniedem. Forsi minħabba li fl-ewwel snin bikrin tiegħu dawn offrewlu kenn...* (par. 1). Għal min/xiex qegħdin jirreferu l-partijiet b'sinjal taħthom? _____ (marka)
7. *il-kesha kienet ixxoqq il-għadam* (par. 3) tfisser:
(a) ma kinetx il-kesha	_____	
(b) kienet kesha tremenda	_____	
(c) kienet il-kesha	_____	(marka)

LESSIKU / VOKABULARJU

8. Sib minn Paragrafu 1 il-kelma li tfisser **b'saħħithom** _____ (marka)
9. Agħti kelma bl-istess tifsira flok: i. lok (par. 1) _____
- ii. mirqum (par. 2) _____ (2 marki)

SINTASSI

10. Għaqquad f'sentenza waħda:

(marka)

Bdejt tgħajjarni. Inħobbok immens.

11. Komplli t-tieni sentenza billi żżomm it-tifsira tal-ewwel waħda.

(2 marki)

Illum il-ġurnata ssib bosta nies li jħallsu l-kontijiet bil-*credit cards*.

Il-*credit cards* _____

Ċ. L-ASPETT SIMBOLIKU FL-ISFOND LINGWISTIKU POPOLARI

(4 marki)

1. Liema idjoma mit-tema **L-Elementi** toqghod għal din is-sentenza?

(2 marki)

Manwel inqabad jisraq u tkeċċa mix-xogħol; kemm għandu inkwiet u taħwid!

2. Ikteb sentenza b'kull qawl li ġej mit-tema **Is-Sahħa** u b'hekk tagħti t-tifsira tagħhom:

Ftit laħam isebbah qattus; Is-sahħa m'hemmx prezzha

(2 marki)

D. HILJET FIL-MALTI KOMUNIKATTIV

(8 marki)

Aghżel **a** jew **b**. Ikteb madwar **60** kelma.

- a. Għadu kif twaqqaf klabb għal min irid iżomm ruħu b'saħħtu. Int bħala s-segretarju/a ta' dan il-klabb se thejji xi linji ġenerali li wiehed/waħda għandu/ha j/timxi fuqhom.

Jew

- b. Hemm bżonn ta' pont bejn Malta u Għawdex? X'inhil-opinjoni tiegħek?

[illegible]

E. TIFTIX / TRAWWIM KULTURALI

(8 marki)

X'tagħrif irnexxielek tiġbor waqt li kont qiegħed/qiegħda tfittex dwar **Ninu Cremona** jew **Mikiel Anton Vassalli**? X'kontribut ta l-kittieb li għazilt għall-izvilupp tal-Malti? Ikteb madwar **60** kelma.

[illegible]

F. LETTERATURA

(30 marka)

Taqsim A: Ir-Referenza għall-Kuntest (*Bejn Haltejn*)

(15-il marka)

Aqra sewwa din il-poeżija u wieġeb il-mistoqsijiet fuqha:

Jien (Victor Fenech)

Jien idealist –
nemmen f'dinja bla passaporti
bla fruntieri bla kulur.

Jien prattiku –
nemmen fil-lum fil-mewt fil-hidma
fit-toqol tal-ftehim.

Jien romantiku –
nemmen fil-gustizzja
fl-imħabba fis-sbuħija.

Jien realist –
nemmen fi ċkuniti
fl-iżball fl-iżolament.

Jien ribell/kompromessist –
nibni u nfarrak,
nemmen u niċhad,
nobgħod u nħobb.

Jien hafna nies
u jien bniedem wiehed.

Jien ... min jien?

a. Ikteb fil-qosor dwar l-introspezzjoni (awtoanalizi) li jagħmel fih innifsu l-poeta. (2 marki)

b. X'inhu t-ton tal-poeżija? (marka)

ċ. Aghzel metafora mill-poeżija u fissirha. (2 marki)

d. Mill-poeżija sib (i) paradoss, (ii) mistoqsija rettorika.

(2 marki)

e. Ikteb dwar il-metrika tal-poeżija.

(2 marki)

Taqsim B: L-imħabba f'Bejn Haltejn

(6 marki)

It-tema tal-imħabba tidher ta' spiss fix-xoghlijiet (poeżiji/proża) ta' *Bejn Haltejn*. Ikkummenta f'madwar 60 kelma dwar xogħol wieħed.

Taqsim Ċ: Il-Komponent Letterarju (*Il-Harsa ta' Rużann*)

(15-il marka)

Aghżel **WIEHED** u ikteb komponent ta' madwar **150** kelma fuq karta separata:

a. Ir-rumanzett juri diversi realtaziet soċjali li għaddew minnhom missirijietna. Ikkummenta.

jew

b. Fisser kif il-harsa ta' Rużann tintiret minn generazzjoni għal oħra.

Ġ. KOMPONIMENT

(20 marka)

Aghżel **wiehed** u ikteb madwar **300** kelma fuq karta separata.

1. Il-kwiet tal-kampanja
2. Hdejn il-bieb tal-knisja
3. Iż-żgħożija l-isbaħ zmien?
4. X'titjib nixtieq li nara f'pajjiżi
5. It-tajjeb u l-ħażin tat-turiżmu
6. Kienet lejla xitwija